

Seat No. : _____

TS-112

M.A. Sem.-I

May-2013

Economics - 404

(International Economics-I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

૧. લેણદેણની તુલાનો અર્થ સમજાવી, લેણદેણની તુલાની ખાધ દૂર કરવાના વિવિધ ઉપાયો ચર્ચો. ૧૪
- અથવા**
- ટૂંકનોંધ લખો :
- (અ) વસ્તુ વિનિયોગ અભિગમ
(બ) વિદેશ વેપાર ગુણક
૨. લેણદેણની તુલામાં અસમતુલા દૂર કરવા અંગેની ખર્ચ ઘટાડવાની નાણાકીય અને રાજકોષીય નીતિને સવિસ્તાર સમજાવો. ૧૪
- અથવા**
- (અ) ખર્ચ ફેરફાર કરવાની નીતિ સમજાવો.
(બ) મુંડેલના મોડેલની ચર્ચા કરો.
૩. વિનિમય દર અંગેના સમખરીદ શક્તિના સિદ્ધાંતની ટીકાત્મક ચર્ચા કરો. ૧૪
- અથવા**
- સમજાવો :
- (અ) પરિવર્તનશીલ વિનિમય દરની તરફેણની દલીલો
(બ) વિનિમયનું હાજર બજાર અને વાયદા બજાર
૪. ભારતના વિદેશ વેપારની દિશા તથા બંધારણનું વર્ણન કરો. ૧૪
- અથવા**
- ટૂંકનોંધ લખો :
- (અ) ભારતની વિદેશ વેપાર નીતિ
(બ) ભારતમાં ૧૯૯૧થી અમલમાં આવેલ વેપાર સુધારાઓનું મૂલ્યાંકન.
૫. યોગ્ય વિકલ્પ પસંદ કરો : ૧૪
- (૧) વિદેશી વિનિમય દરનું જોખમ દૂર થાય તેને શું કહેવાય ?
- (a) હેજિંગ (b) સટ્ટો
(c) દબલગીરી (d) આર્બીટ્રેજ
- (૨) પરિવર્તનશીલ વિનિમયદર પદ્ધતિમાં લેણદેણની તુલાની અસમતુલા સ્વયં રીતે _____ પરિબળો દ્વારા દૂર થાય છે.
- (a) સરકારના (b) માંગ અને પુરવઠાના
(c) ઉપરના બંને (d) ઉપરનામાંથી એકપણ નહીં

- (૩) માર્શલ લર્નર શરત મુજબ અવમૂલ્યન દ્વારા દેશની લેણદેણની તુલામાં હકારાત્મક પરિણામ ત્યારે જ આવશે જ્યારે _____
- (a) $e_x + e_m < 1$ (b) $e_x + e_m > 1$
(c) $e_x = e_m$ (d) $e_x + e_m = 1$
- (૪) વસ્તુ વિનિયોગ અભિગમની રજૂઆત કરનાર અર્થશાસ્ત્રી _____ છે.
- (a) પ્રો. કેઈન્સ
(b) પ્રો. માર્શલ
(c) પ્રો. સીડની એલેક્ઝાંડર
- (૫) વિનિમયદર એ એક દેશના ચલણની વિદેશી ચલણમાં વ્યક્ત થતી _____ છે.
- (a) માંગ (b) કિંમત
(c) પુરવઠો (d) ઉપરના બધા
- (૬) ખર્ચના દિશાફેરની નીતિ _____ નીતિ તરીકે ઓળખાય છે.
- (a) અવમૂલ્યન (b) નાણાકીય
(c) રાજકોષીય (d) (a) અને (b)
- (૭) હાજર બજારમાં વિદેશી ચલણની ચૂકવણી સામાન્ય રીતે _____ કરવી પડે છે.
- (a) ૩ દિવસમાં (b) ૧૦ દિવસમાં
(c) ૨ દિવસમાં (d) ૧ મહિનો
- (૮) લેણદેણની તુલાના ચાલુ ખાતામાં સમાવેશ થાય છે.
- (a) માત્ર દૃશ્ય અને અદૃશ્ય વસ્તુ (b) માત્ર એક તરફી સોદાઓ.
(c) (a) અને (b) બંને (d) (a) અને (b) એકપણ નહીં
- (૯) લેણદેણની તુલાની મૂળભૂત અસમતુલા અર્થાત્ _____
- (a) વેપારમાં કામચલાઉ ફેરફાર
(b) લેણદેણની તુલામાં કાયમી અને લાંબાગાળાની અસમતુલા
(c) (a) અને (b) બંને
(d) ઉપરનામાંથી એકપણ નહીં
- (૧૦) એક જ સમયે કોઈ એક વસ્તુની કિંમત જુદાં જુદાં સ્થળોએ જુદી જુદી હોય ત્યારે વસ્તુને સસ્તા બજારમાંથી ખરીદીને મોંઘા બજારમાં વેચવાના કાર્યને _____ કહે છે.
- (a) વાયદા બજાર (b) આર્બિટ્રેજ
(c) હેજિંગ (d) હાજર બજાર
- (૧૧) કોઈપણ વિદેશ વ્યાપારનું બંધારણ દેશની _____ બંધારણ દર્શાવે છે.
- (a) આયાત-નિકાસનું (b) દૃશ્ય નિકાસોનું
(c) અદૃશ્ય નિકાસોનું (d) સેવાઓનું
- (૧૨) દ્વિતીય પંચવર્ષીય યોજના _____ પર આધારિત હતી.
- (a) કેઈન્સના મોડલ (b) મહાલનોબીસ મોડલ
(c) માર્શલના મોડલ (d) હિક્સના મોડલ
- (૧૩) સગવડતા માટે દેશની આયાતોને _____ ભાગમાં વહેંચવામાં આવે છે.
- (a) એક (b) બે
(c) ત્રણ (d) ચાર
- (૧૪) 'OPEC' નું પુરૂં નામ _____
- (a) પેટ્રોલિયમ નિકાસ કરતાં દેશોની સંસ્થા
(b) ઓઈલ અને પેટ્રોલ નિકાસ કરતાં દેશો
(c) ઓઈલ અને પેટ્રોલ વિનિમય કરતાં દેશો
(d) ઓઈલ અને પેટ્રોલ નિકાસ કરતી કમિટી

TS-112

M.A. Sem.-I

May-2013

Economics - 404

(International Economics-I)

Time : 3 Hours]

[Max. Marks : 70

1. Explain the meaning of balance of payments and describe various remedies for the removal of deficit in BOP. **14**

OR

Write short notes :

- (a) The Absorption Approach
(b) Foreign trade multiplier

2. Explain in detail the expenditure reducing monetary and fiscal policy in order to affect its BOP disequilibrium. **14**

OR

- (a) Explain expenditure switching policy.
(b) Discuss the "Mundellian Model".

3. Discuss critically the purchasing power parity theory of exchange rate determination. **14**

OR

Explain :

- (a) Arguments in favour of flexible exchange rates
(b) Spot and Forward exchange markets.

4. Describe the direction and composition of foreign trade in India. **14**

OR

Write short notes :

- (a) Foreign trade policy of India.
(b) Evaluation of trade reforms since 1991 in India.

5. Choose the correct option : **14**

(1) The covering of foreign exchange risk is called _____.

- (a) hedging (b) speculation
(c) intervention (d) arbitrage

(2) Under flexible exchange rates, the disequilibrium in the BOP is automatically solved by the forces of _____.

- (a) Government (b) Demand and Supply
(c) Both of these (d) None of these

- (3) According to Marshall-Lerner condition devaluation will improve the country's balance of payments if _____.
- (a) $e_x + e_m < 1$ (b) $e_x + e_m > 1$
(c) $e_x = e_m$ (d) $e_x + e_m = 1$
- (4) The Absorption Approach was developed by _____.
- (a) Prof. Keynes
(b) Prof. Marshall
(c) Prof. Sydney Alexander
- (5) Exchange rate is the _____ of one currency in terms of another currency.
- (a) demand (b) price
(c) supply (d) All of these
- (6) Expenditure switching policies refer to _____ policy.
- (a) devaluation (b) monetary
(c) fiscal (d) (a) & (b)
- (7) In the spot market, the delivery of the foreign exchange has to be made usually within _____.
- (a) three days (b) 10 days
(c) 2 days (d) 1 month
- (8) The current account of BOP consists of _____.
- (a) trade of goods and services only (b) unilateral transfers only
(c) both (a) and (b) (d) neither (a) & (b)
- (9) Fundamental disequilibrium in BOP refers to _____.
- (a) random variation in trade
(b) persistent and long BOP disequilibrium
(c) both (a) & (b)
(d) None of the above
- (10) _____ means the simultaneous buying and selling of a foreign currency in two markets in order to profit from the exchange rate difference between the markets.
- (a) Forward market (b) Arbitrage
(c) Hedging (d) Spot market
- (11) Composition of foreign trade of any country implies the composition of _____.
- (a) exports and imports (b) visible exports
(c) invisible exports (d) services
- (12) The Second Five Year Plan was based on _____.
- (a) Keynesian Model (b) Mahalanobis Model
(c) Marshallian Model (d) Hicksian Model
- (13) For convenience, imports of the country have been divided into _____ broad groups.
- (a) one (b) two
(c) three (d) four
- (14) The full form of "OPEC" is _____.
- (a) Organisation of Petroleum Exporting Countries
(b) Oil and Petrol Exporting Countries
(c) Oil and Petrol Exchanging Countries
(d) Oil and Petrol Exporting Committee